СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК | UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 108. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 11. травня 1931. VOL. XXXIX. No. 108. Jersey City, N. J., Monday, May 11, 1931. THREE CENTS.

ДОМАГАЮТЬСЯ РЕВІЗІЇ НІМЕЦЬКИХ РЕПАРАЦІЙ І ВОЄННИХ ДОВГІВ

ВАШИНГТОН. — Делегати Конгресу Міжнародньої Торговельної Палати погоджуються, крім Американців, з тим, що треба перевести ревізію воєнних довгів, репарацій і тарифи.

Американські делегати стоять під впливом свого уряду, який виразно зазначив, що для нього воєнні довги є вирішеною вже справою. Конгрес вийде з того клопоту в цей спосіб, що перейде резолюцію, в якій представники світового промислу, торговлі й фінансів заявляться за конечну потребу ревізії „політичних довгів", під чим треба розуміти воєнні довги і репарації.

ОСТЕРІГАЄ АМЕРИКУ ПЕРЕД ВІДПЛАТОЮ.

ВАШИНГТОН. — Д-р В. Г. Ковтес, славний англійський економіст, заатакував американську висоту тарифу з 1930 р. Він каже, що цілий світ рад бойкотувати американські автомобілі, бо вони є найліпші. Але, приміром, Англія замкне довіз американських автомобілів, як Америка не допускатиме тих англійських товарів, які є відомі з того, що ліпші від американських виробів.

Генрі Бел, директор „Ллойд Бенк оф Інгленд", назвав мита „машиновими крісами, вибуховими бомбами і трійливими ґазами".

ПІДЕ СКОРО НА ЕЛЄКТРИЧНЕ КРІСЛО.

НЮ ЙОРК. — На протязі 24 годин обжаловано Френсиса Кровлія, 20-літнього бандита, за вбивство першого ступня. Разом з ним обжаловано за тесаме його товариша, Рудольфа Дюрінґера.

Головним свідком проти Кровлія буде його дівчина, 16-літня Гелена Волш. Кровлі приймає все спокійно й тільки домагається, щоби чимскорше скінчено з судом.

НОВІ ПРОГИБІЦІЙНІ АҐЕНТИ.

ВАШИНГТОН. — Прогибіційний директор Вудкак заповідає великий наступ на тих, що нарушують закон Волстеда. Наступ зачнеться коло 15. липня, бо тоді буде вже підготованих нових 500 аґентів. Усіх прогибіційних аґентів буде 2,500. З тою армією зачнеться наступ на бутлеґерів.

НАФТА В ФЛОРИДІ.

ФОРМ МАЄРС (Флорида). — Старий Едисон заповідає, що в скорому часі добуватимуть у Флориді нафту й сірку. Його запитали, чому він не найде способу на лекше й дешевше верчення нафти, а Едисон відповів, що можна й на це знайти спосіб, але він є тепер занятий експериментом з гумою.

В АРҐЕНТИНІ НЕСПОКІЙ.

БУЕНОС АЙРЕС. — По вулицях міста їздять відділи кавалерії, призначені на здушення студентських демонстрацій.

$227,000,000 НА ПУБЛИЧНУ РОЗБУДОВУ.

ВАШИНГТОН. — Президент Гувер подає, що на протязі найближчих 6 місяців уряд приступить до будови 395 публичних будинків, а кошти будови виноситимуть $227,000,000.

ДИТИНА ПОСТРІЛИЛА БАТЬКА.

НЮ ЙОРК. — Полісмен Артур Медок, літ 28, положився спати, а його чотиролітній синок витягнув револьвер з Шуфляди, почав ним бавитися, вистрілив з нього й ранив сплячого батька в ногу. Раненого відвезено до шпиталю.

„ОСТАННІЙ" ВІДВІДАВ ГУВЕРА.

ВАШИНГТОН. — Капітан Чарлз М. Лаквуд, літ 88, останній з членів клюбу „Міннесова Лест Менс Клоб", відвідав президента Гувера. Капітан Лаквуд належав до Клюбу, якого членом булй жовніри цивільної війни.

ДОМАГАЮТЬСЯ СМЕРТИ ДЛЯ НЕВИЛІЧИМО ХОРИХ.

ШИКАҐО. — „Ди Ілинойс Гомеопатик Медикал Асосіейшен" ухвалила резолюцію, в якій домагається смерти для божевільних та інших невилічимо хорих, котрі мусять переносити тяжкі муки. Товариство радить таких людей засипляти на смерть, покликуючися між іншим і на те, що многі хорі самі цього домагаються.

$1,000,000 НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛИ.

НЮ ЙОРК. — Хатній маляр, Томас Снел, записав $1,000,000 для „Купер Юніон фор ди Адвенсмент оф Саєнс енд Арт."

„РАДІОВІ БОМБИ" ЯК РАТУНОК ПРОТИ РАКА.

ШИКАҐО. — В шикаґовських шпиталях проти рака зачинають уживати „радіових бомб", які впроваджують до людських орґанізмів, хорих на рака. Кажуть, що результати такого лічення є добрі.

POLISH ATROCITIES IN UKRAINE DISCUSSED IN CANADIAN PARLIAMENT

CANADIAN GOVERNMENT TO ACT IN DEFENSE OF UKRAINIAN MINORITY

(Special telegram to the Svoboda).

OTTAWA, CANADA, May 8.—The plight of the Ukrainians in Poland was discussed today by the House of Commons of the Canadian Dominion Parliament.

The discussion was led by Michael Luchkovich, the member of the House, representing the district of Vegreville, Manitoba, who himself is of Ukrainian descent. He drew a distressing picture of the condition of the Ukrainians in Poland and pleaded that the Canadian representatives in the League of Nations press for a thorough investigation of Polish atrocities against the Ukrainians.

Mr. Bennet, the Premier, declared the Canadian representatives to the League would do their utmost that justice be done to the Ukrainians and the Polish nation as well.

The debate came when the House went into the Committee of Supply on external affairs and estimates. It lasted several hours. Canada is a member of the League, Premier said, and has some responsibilities. Petition had been sent by Canadian Ukrainians to the League, asking for protection of the people of their race. A Committee of Three appointed by the League Council to look into the matter, held already several meetings and will report to the League Council on May 18.

Hon. Ernest Lapointe, former Liberal Minister of Justice, thought that Mr. Luchkovich had shown enough evidence to justify the Canadian Government's pressing for the League's investigation. Mr. Luchkovich was further supported by the following M. Ps.: Laverne, Beaubien, Campbelle, Stanly, Bury, McIntosh, Munn and Stitt, with the whole House being sympathetic to the action.

The action of the Luchkovich in the Dominion Parliament was a sequence to the petition which was presented to Premier Bennett on March 17, 1931, by Mr. Luchkovich and Messers. Swystun and Ruryk, the latter two acting on behalf of the Ukrainian Self-Reliance League of Canada.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІО.

У вівторок, дня 12-го травня, в 7 годині вечером відбудеться українська година на радіо зі стації W. A. A. M., Нюарк, Н. Дж.

І КОМСОМОЛЬЦІ БУНТУЮТЬСЯ.

ГПУ викрила в Миколаєві, місті в близькости Одеси, протибольшевицьку орґанізацію, що складається головно з комуністичної молоді (комсомольців) кораблебудівельного заводу і слухачів хліборобських курсів. Орґанізація має своє тайне помешкання. Там зроблено розшук і знайдено богато нелеґальної літератури, як місцевої так і заграничної, і склад зброї. Заарештовано 88 комсомольців, а між ними і секретаря заводського комсомольського гнізда, отже й того, хто все є душею орґанізації.

ЧАСОПИС, У КОТРІМ ПРАЦЮВАВ БІСМАРК, ПЕРЕСТАЄ ВИХОДИТИ.

Економічна скрута в Німеччині не щадить і преси. От з днем 1-го липня ц. р. перестане в Берліні виходити часопис „Кройцайтунг", який виходив 83 роки. В редакції цього часопису працював колись Бісмарк.

ЧИСЛЕННІ АРЕШТУВАННЯ РАДЯНСЬКИХ СТАРШИН.

З Москви повідомляють, що Г. П. У. перевело численні арештування серед радянських старшин, які рекрутувалися з бувших старшин царської армії.

В Москві говорять, що арештовання стоять у звязку з зізнаннями (нібито!) арештованого на Лубянці ґен. Кутепова, якого катують, щоби він зрадив, хто належав до контрреволюціонерів.

Ґен. Кутепов нібито сидить у внутрішній тюрмі Г. П. У. і до його слідства Г. П. У. покликало спеціялістів-катів.

ЗЕМЛЯ ПРИСИПАЛА ВОЯКІВ.

В селі Ґлембоцко у Виленщині військо перекопувало піскову гору, через яку будували дорогу для потреб війська. Вояки так необережно розкопували гору, що гора присипала трох вояків. Двох уланів добули мертвих, а одного вдалось уратувати, хоч він міцно був придавлений і вже непритомний.

КОМІТЕТ ТРОХ НЕ ЗАДОВОЛЕНИЙ З ПОЯСНЕНЬ ПОЛЬЩІ.

Українське Бюро в Лондоні подає, що на засіданню комітету трох у справі „пацифікації" Галичини брали участь: А. Гендерсон — англійський міністер справ закордонних, А. Бордонаро — італійський посол у Лондоні й п. Фоґт — норвежський міністер. Комітет не був задоволений з польських пояснень, а тому постановив домагатися дальших і докладніших пояснень у справі „пацифікації".

РОЗКОПКИ ПАЛАТИ НАВУХОДОНОЗОРА.

Як повідомляють з Басори, французький археольог Ваклен, який кермує археольоґічними працями в сточищах Евфрату, відкрив вхід до палати вавилонського короля Навуходонозора. Король Навуходонозор, як відомо, жив у 605 році до Христа і знищив Єрусалим, а у Вавилоні будував прекрасні палати.

Саме перед кількома тижнями віднайшов Ваклен вхід до якоїсь палати, яка, здається, була власністю королевої. Він знайшов там два королівські погруддя, які колись прикрашували сіни палати.

Недалеко Ур в Мезопотанії комісія Британського Музею на просторі, 115 ярдів довгому, відкопала 27 приватних мешкань, 3 святині та багато інших домів. Можна навіть докладно устійнити час повстання цих будинків, бо знайдено документи, які вдалося, по важких трудах, відчитати. Стверджено так, що декотрі будинки походять ще з часів Авраама, себто з 22. і 21. віку до Христа.

Вістки про ці незвичайно цікаві розкопки викликали величезне враження в науковім світі.

НОВІ ГРОШІ У ВАТИКАНІ.

Дня 7. квітня папі вручили перші зразки грошей ватиканської держави. Золота монета (100 лір) представляє з одного боку голову папи Пія XI., а з другого боку Ісуса Христа як короля. Монети по 10 лірів мають з одного боку портрет теперішнього папи, а з другого св. Петра. На менших монетах зображений св. Павло, Добрий Пастир і Богородиця.

УКРАЇНСЬКИЙ РАДІО-КОНЦЕРТ В ЙОНКЕРС, Н. Й.

Українське Співацьке Товариство "Боян" в Йонкерс, Н. Й., співає на радіо, у вівторок, дня 12 травня, в годині 10 вечером зі стації W. C. O. H. Діріґент хору п. Михайло Фатюк.

ПОЛЬЩА ПІДПИСАЛА ПОЗИЧКУ.

Віцеміністер Коц підписав 17. квітня умову в справі позички на будову залізничого шляху Горішній Шлеськ-Ґдиня. Як лише сойм затвердить позичку міліярд франків на дальшу будову залізниці Горішній Шлеськ-Ґдиня, зараз урухомлять кредити на ту ціль. Французько-польське залізниче товариство предложить польському урядові оферту на викінчення будови й експльоатацію залізниці Гор. Шлеськ-Балтик з відногою тієї залізниці до Ченстохови. Для сфінансовання будови залізниці французько-польське залізниче т-во видасть облігації на суму 800—1,100 міліонів французьких франків у трох траншах, з яких першу випустять, як лише спілка дістане концесію.

Рада міністрів признала оферту відповідною й ухвалила предложити її соймові.

ПРО УКРАЇНІЗАЦІЮ ЗАБУЛИ.

Під повищим заголовком „Червона Ґазета" містить такий допис:

„Стація Полтавська: За пляном наша станиця повиннаб давно зукраїнізуватися, але цього і досі нема. Не зважаючи на те, що в станиці велика скількість українських сіл, населення українське, а всю роботу по установах та масову ведеться російською мовою.

„За українізацію зовсім ніхто не дбає; ніхто не думає. Працюють, як і працювали, українською мовою лише школи. Навіть стінгазета у бібліотеці видається російською мовою хоча хатач (завідуючий хатою-читальнею) добре володіє українською. Та й українських ґазет в хаті-читальні обмаль. Гасла всі писані російською мовою. Отак у нас провадять українізацію".

САМОГУБСТВО УРЯДОВЦЯ АНГЛІЙСЬКОЇ АМБАСАДИ.

У Варшаві застрілився в таксівці урядовець англійської амбасади, Дік. Всідаючи, самовбивник казав завести себе до приватної лічниці.

ФРАНЦІЯ СТАРАЄТЬСЯ ЗНЯТИ СПРАВУ „ПАЦИФІКАЦІЇ" З ОБГОВОРЕННЯ ЛІҐОЮ НАЦІЙ

ЛОНДОН (Анґлія). — Українське Бюро подає, що кружляють чутки про те, що польський амбасадор у Парижі відвідав міністра справ закордонних, Бріяна, й говорив з ним у справі „пацифікації" Галичини. Як наслідок цього побачення Бріян поставив перед Анґлією головною умовою підписання Францією воєнно-морського договору відмову нею від підпирання в Лізі Націй українських петицій у справі „пацифікації" Галичини. Воєнно-морська угода з Францією для Гендерсона має велике значіння, як основний фактор успіху майбутньої конференції по загальному обеззброєнню.

Французький державний банк також грозить фінансовими репресіями проти англійського державного банку, коли справа „пацифікації" буде далі піддержуватися Анґлією в Лізі Націй. Тепер міністер справ закордонних, Гендерсон, поставлений у тяжке для нього становище вибору між справедливістю й польськими домаганнями. Ті, що знають ближче Гендерсона, кажуть, що він знайде якийсь компроміс, але той компроміс буде на рахунок справедливости супроти Українців.

ПОЛЬСЬКА КОНТР-ПРОПАҐАНДА.

ЛОНДОН (Анґлія). — Українське Бюро подає, що Поляки розвинули на міжнароднім терені широку протиукраїнську пропаґанду, а головно ведуть контр-пропаґанду в справі звідомлень з польської пацифікації Західної України. Наприклад, польська філія Інтернаціональної Жіночої Ліґи Мира й Свободи розсилає спеціяльні обіжники з нападами на звіт пані Мейрі Шіпшенкс, секретарки Ліґи, який вона оголосила в справі „пацифікації".

Між іншим польська секція Жіночої Ліґи не має в своїм складі представництв від українського жіноцтва, що є противне статутови Ліґи. Крім того вона в своїх обіжниках називає Галичину „Малопольскою", піддержуючи тим новеназвище Галичини, накинене урядом Польщі.

Польська амбасада в Лондоні видала черговy свою брошуру, в якій старається спростувати всі відомости про польську „пацифікацію" Галичини. Зокрема в цій брошурі критикується гостро звідомлення пані Шіпшенкс. Польська амбасада називає всі відомости про страшну „пацифікацію" фантазією, яку вигадують з метою дискредитувати уряд Польщі.

АНҐЛІЙСЬКИЙ ПОСОЛ ПРО УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Українське Бюро розсилає копію звіту члена англійського парляменту, Райса Дейвіса, який недавно відвідав Польщу й приглядався там українсько-польським відносинам. У своїм звіті він приходить до таких висновків:

1. Більшість Поляків жалує, що польський уряд і його представники на Україні допустилися невідповідного поведення з Українцями.

2. Ті, що підтримують уряд за всяку ціну й піддержують його становище супроти Українців, виявляють ознаки бажання, що ліпше булоб, колиб того, що сталося недавно в Галичині, зовсім не було.

3. Ті, що стоять в опозиції до уряду, суворо осуджують його поведення й уважають, що це був напад уряду на селян.

В трох дальших точках посол Дейвіс дає порівнання з тим, що Поляки-меншини в Німеччині мають, але чого вони не дають своїм меншинам. Висловлює здивовання, що Поляки, обвинувачуючи певну українську ґрупу, чи особи, що ведуть протипольську активну роботу в Галичині, не потяґали виновних до суду, але доручили війську й поліції перевести свій суд і розправу. Нарешті посол Дейвіс говорить, що тепер ясно, що сучасна польська адміністрація на Україні не може далі продовжуватися й зміна її метод та способів не допускає до дальшого відтягування.

ТРАҐІЧНА СМЕРТЬ УКРАЇНСЬКОГО АРТИСТА.

РИМ (Італія). — Українське Бюро „Офінор" подає, що український артист Молчанівський, який ґрав тут у складі одної трупи, в приступі мелянхолії поповнив самогубство. Молчанівський при кождій нагоді, говорив публично про Україну й давав відповідні інформації. Тішився популярністю й симпатією серед публики та робив значну прислугу українській справі своєю пропаґандою в театрах.

ШАНСИ БРІЯНА НА ПРЕЗИДЕНТУРУ.

ПАРИЖ (Франція). — В заключенню дебат над звітом Бріяна в справі його закордонної політики відбулося голосовання. Бріян здобув вотум одобрення своєї політики 430 голосами проти 52. Це вважають ознакою того, що Бріян має великі шанси на вибрання його президентом републики.

Монархістична студентська молодь виступає рішучо проти кандидатури Бріяна й грозить, що коли він стане президентом, йому будуть збивати з голови капелюх (цилiндер) при кождій появі в публичних місцях.

"SVOBODA" (LIBERTY).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
Full year	$ 7.00	На рік	$ 7.—
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—183?
Адреса "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТРЕБА НАМ БУТИ СОБОЮ

„Безумовно, нам треба перестати наслідувати, треба нам бути собою" — читаємо в Пастирськім Листі про обрядові справи, виданім Митрополитом Шептицьким. І треба нам зберігати „усі наші обрядові, церковні і національні звичаї" та „відновляти наші питомі, традиційні звичаї, які або цілком або вчасти затрачуються". А далі: „І до нашого народу не можемо йти з програмою легковаження, або й висмівання всього, що рідне, що наше, що східне, що нам питоме, що нам батьки передали".

Оті слова Митрополита є різкою відповідю тим усім нашим „западникам", котрі думають, що все, що наше, це відстале, пережите, некультурне й невідповідне духови модерного часу. Це відповідь тим, котрі, нібито побачили ширший світ, ніби запізналися з культурою західніх народів і котрі, як тому парубкови, що вернув з війська з великого міста знову до свого села, вже все рідне не до смаку.

Таких „капралів-западників", котрі не вміють „бути собою", у нас не бракує. Маємо їх у церковнім і національно-політичнім житті. І от з того боку особливо важний цей пієтизм до нашої старини, який проявляється в Пастирськім Листі про обрядові справи. І важна та гідна постава Митрополита, з котрої бє достойністю і певністю, що коли ми не є ліпші від інших, то певно не є гірші; що ми не мусимо себе переробляти на якийсь „західний" лад, а можемо бути собою, коби ми тільки навчилися те своє пізнавати і розуміти.

Вже з того випливає певна віра у свої власні сили, певна національна гордість, що й ми щось вартуємо, що й ми щось видали в світі самостійного, гарного й доброго, та що й ми можемо розвиватися самостійно, а не давати себе вести іншим.

Заховання нашого обряду враз зі старими звичаями має ще й ту вартість, що коли би ми навчилися легковажити обрядовими релігійними справами, то легко злегковажилиб і національні звичаї й обичаї та свою традицію. А це не є маловажною справою для поневоленого українського народу, котрий наражений на кождім кроці на денаціоналізацію. Саме українському народови треба й тут бути собою, щоб і в неволі, в часі затрати політичної самостійности, заховати в ноші, звичаях і обичаях самостійність національну. Та памятаймбо, що разом з тим мусять іти в парі політичне вишколення, безкомпромісовість, а не льояльність супроти наших ворогів; релігійна толеранція, а не фанатизм, і поступ на всіх ділянках нашого життя. Інакше то й заховані обряди не вратують ні нас, ні нашої церкви.

КАРТИНИ З „ОРҐАНІЧНОЇ РОБОТИ" В РІДНІМ КРАЮ.

(Оригінальний допис з Галичини до „Свободи").

(2)

На загальних зборах висказано гадку, що нововибраний виділ мусить взятися так добре до місцевої інтеліґенції, щоби добровільними датками запомагала касу філії. Є іменно богато таких урядовців, що себе почувають добрими Українцями, але практичної роботи поміж народом не є всилі виконувати, бо би їх Ляхи попереносили туди, куди Макар телят не гонить. Ті отже бодай грішми повинні помагати тим, котрі вже на всяку посвяту готові.

Інтересним був звіт проф. **Йосифа Чайковського** (що то його перед часом зпенсіонували). Він підніс, що товариство „Просвіта" має взагалі в краю лише **14,000** членів, що є абсолютно замало.

В останнім році було в коломийськім повіті **62** поїздок делеґатів філії на збори по селах. — 40 запрошень на села не зістало узгляднених, бо тоді власне панував той майже виїмковий стан, викликаний пацифікацією і виборами.

Щодо курсів — то філія вступала у тій справі в порозуміння з Повітовим Союзом Кооператив. Задумано влаштувати шістьтижневий курс і вже ків, але староство заявило, ків, але староство заявило, що на це треба аж дозволу з міністерства. Треба буде отже влаштовувати лише **одноденві курси** — але зато в якнайбільшім числі сіл.

Зате дуже корисними показалися так звані **анкети.** Є це довірочні збори, обмежені лише на запрошені особи. Такі довірочні збори є настільки корисніші, що про них доноситься староству і воно не висилає на на них свого делеґата. Однакож воно звичайно довідується іншими дорогами про їх скликання і часом висилає свого урядовця, щоби ствердив, чи всі зібрані мають запрошення.

У всякому разі на довірочних зборах того роду почуваються і бесідники і слухачі більше свобідно і з більшою щирістю висказують свої думки. Не потребують вони бути цілком дуже революційні, бо тут ходить о звичайну **орґанізаційну та освідомлюючу роботу,** в якій лежить наша властива, реальна сила, і на тім опирається ціла наша будучність.

Возьмім от хочби таку просту, всім легкозрозумілу правду, яку висказав один наш покійний вже історик:

„Самостійна і соборна Україна буде тоді, коли у кождій українській родині буде лежати на столі „Кобзар" Тараса Шевченка".

Якеж це просте і ясне, а як тяжко це зреалізувати!

Числячи, що нас є лише сорок міліонів, а на кожду родину припадає по пять сіб — треба би поширити рівно **вісім міліонів „Кобзарів"!**

Але нащо нам так далеко сягати? Най на наших землях буде поширених лише **один міліон,** а хочби лиш **800 тисяч** „Кобзарів" — а тоді — якже близьким буде сповнення всіх наших національних бажань! Бож 800 тисяч „Кобзарів" поміж народом — це значить, що буде найменше 1,600,000 завзятущих українських, на все готових патріотів, а ті вже певно потягнуть решту 40 міліонів за собою.

Бож і це треба знати, що нас числять властиво на сорок і два міліони, а дальше і те що завзяття народніх борців росте майже ґеометрично в міру того, як вони почувають, що вони не самі, але що неоподалік від них є ще більше таких як вони завзятців.

З ширенням „Кобзаря" у нас, на жаль, стоїть справа так, як і з іншими важними кличами: одним вухом слухаємо, а другим випускаємо. І в американських часописах вже писано про це, та дуже цікавим було би дізнатись, чи вже багато наших американських Українців закупило для своїх свояків в Галичині „Кобзаря" (за $1) в книгарни товариства ім. Шевченка у Львові (Ринок 10).

І це також є **орґанічною роботою,** бо є ширенням **національної свідомости,** а без неї не сміємо ніколи сподіватися **побіди!** Робота ця є тим важніша і цікавіша, що має бути виконувана за океаном, а наслідки її будуть благодатні — в Ріднім Краю! Пробуйте!

Але вертаймо до справи анкет.

Скликується їх у всіляких справах: в справах сільсько-господарських, кооперативних та просвітних. Скликують їх звичайно до повітового міста, але бувають анкети і по менших місточках, а навіть по селах.

Я тут наведу для прикладу перебіг одної такої анкети, яка відбулась недавно в Коломиї, і то **жіночої в справі кооперативного руху.**

Відбулась вона під проводом пані **Марії Мельникової.** Інтересним буде знати, що її пок. батько був судовим радником, а потім адвокатом, що звався він Гердлічка і походив зі старої австрійської бюрократичної родини. Брат його був гофратом при цісарськім дворі, а він сам оженився з коломийською міщанкою.

Пані Марія Мельникова — це голова коломийської жіночої організації і має велике поважання у цілої коломийської суспільности.

При президіяльнім столі цеї анкети засіли ще і дві селянки: М. Петелюк і Едв. Білейчук.

Реферат в справі ролі жіноцтва в кооперативнім русі виголосив п. **Обрізків,** директор Союза Кооператив в Коломиї. Ось короткий зміст цього реферату:

Без освідомлення наших селянок в справах кооперативних — не може піти робота кооператива так, як треба.

В тій роботі іде о те, щоби взяти в руки ціле наше господарське життя, а до того покликані є як наші продуценти, так і консументи. Нам треба **разом продукувати і спільно збувати.**

Між нашими людьми є однак, на жаль, багато **маркерантів:** він буцім-то пристає до кооперації, але не купує в кооперативі і не продає їй того, що вона власне скуповує (нпр. поклади). Він волить іти до жида. Робить він це і з браку почуття солідарности, і з темноти, але і для своєї приємности: він з жидом порядно виторгується, дарма, що той йому тикає, а нераз ще і лає.

Кооперація — це є наука, як завідувати громадським майном.

Інші є кооперативи по містах, а інші звичайно по селах. Нам треба кооператив споживчих, але і сільсько-господарських, а попри це ще і кредитових. По містах — кредитові кооперативи вже переважно є, але треба їх ще і по селах, щоби селянин, коли має невелику потребу — не потребував іти до жида. Сільські кредититові кооперативи потрібні ще і з тої причини, щоби наші селяни навчились своїї ощадности (коли які мають) давати до них, а не держати в скрини.

У нас з ощадністю стоїть дуже кепсько: люди тратять гроші і на напої і на тютюн, а моглиб чейже гроші за це складати до своєї сільської щадничої каси. До того — наші жінки, а особливо дівчата, тратять богато грошей на „моди", на якісь витребеньки цілком непотрібні, котрими лише псують свою прекрасну народну ношу.

Перед війною була у нас лише кредитова кооперація, але дуже нерозвинена.

По війні вступили ми вже і на інше поле, бо йде о те, щоби наші вороги не визискували нас. — Зачалася робота наша в 1920 році так, що треба було по кількох роках заложити вже **Краєвий Союз Кооператив.**

Число наших членів росте в тисячі, а більше як **пятнацять міліонів золотих** лишилося в наших руках. Повстав новий варстат праці для многих наших людей, незалежних громадських робітників.

Однак, коли кількадесять літ тому 46 ткачів в Рочделю в Анґлії заложили першу споживчу кооперативу, то поклали собі за першу основу: **без боргу!** Бо власне легкодушний консумційний кредит — найбільше нас нищить.

Це повинні знати передовсім жінки, а треба знати і це:

„Нема правдивої кооперативи без жінки!" а то тим більше, що жінок є на світі більше ніж мущин. Жінки донедавна ще були того погляду, що жінка лише до печи, до кухні призначена. Та коли ми вибороли загальне право голосовання також і для жінки, то вона мусить інтересуватися **всіми** суспільними справами. А до кооперації стоїть вона найближче вже через рід своєї праці.

Після звіту Краєвого Союзу Кооператив є доси лише пять **процент** жінок в наших кооперативах. Жінка в кооперативі грає подвійну ролю: 1) як мати і виховниця і 2) як подруга (жінка) і газдиня.

Як мати — вона виховує діти і тому повинна в них вщіплювати засади кооперації, а передовсім ту, що у своїх треба купувати і своєму продавати.

Але жінка є ще і газдинею: вирахувано, що вона робить 80% домашних закупів і то не лише чисто таких предметів, що до її жіночого газдівства належать, але і таких, що властиво їх повинній робити мущини.

Коли би жінка була свідома, то тоді 80% закупів ішло би до кооперативи. Так є у Данії — але Данія має і цілко удержує далі свою самостійну державу.

Жінка може прямо кермувати ринком — вона може і страйк уладити, чи бойкот наложити.

Але у нас вона іде до жида бо раз — вона там може торгуватися, а друге — вона там дістане в додатку два цукорки для дитини.

Народ, що продукує, а не вміє свого товару збути, нього не варт. А кооператива слушну ціну має установити.

У нас і кооперативні фабрики мусимо закладати. І так наш **Центросоюз** виробляє дуже добре **мило.** Щож коли наша селянка хоче конче мила „з когутиком"!

Однакож і на це мусимо памятати, що **жінку має передовсім переконати — жінка!** Коли жіноцтво не буде свідоме — то нічого з нас не буде. На жаль — в Коломийщині лише в чотирох селах є в надзірних Радах кооператив також і жінки.

Брак відповідного руху поміж жіноцтвом дається і на іншім полі відчувати. І так недавно був у Відни жіночий конґрес — то було на нім лише **дві жінки Українки!** А цего рішучо замало. Тут вина однак головно жіночого проводу у Львові.

Вертаючи до роботи в повіті, треба піднести, що при жіночій організації в Коломиї треба заложити **секцію** для **кооперативної пропаґанди між жінками,** а Повітовий Союз Кооператив навіть грішми їй допоможе.

Дальше — треба буде влаштовувати **районові конференції,** бо годі всіх делеґаток з далеких сіл до Коломиї стягнути.

Але і коломийське інтеліґентне жіноцтво повинно тут світити приміром і занятись нашими цілком незорґанізованими міщанками.

І ще на одну річ треба звернути увагу жіноцтва: **поклади** то його доляри.

(Конець буде)

Д-р А. Т. Кібзей.

СПОМИНИ З ПОБУТУ НА УКРАЇНІ.

(2)

Действительна для въезда в С.С.С.Р. через пограничный пункт Шепетовку до двадцать-третьего августа 1929 г. Действительна на право пребывания в С.С.С.Р. на срок не свыше тридцати (30) дней со дня переезда границы. Консул Союза С.С.Р. в г. Львове". Підпис і печать з написом: „Консульство С.С.С.Р. во Львове". Дата: 9-го Августа 1929 г. Стемплів наліплено на 19 рублів і 45 копійок.

Крім повищої візи (видрукованої, зглядно виcтемпльованої російською мовою) достемпльовано ще на пашпорті слідуючу примітку: „Ввоз та пересилка валюти СРСР в межі дозволюється лише при умові представлення доказів вивозу її за кордон до 1-го серпня 1926 р." Така сама примітка виписана також польською мовою.

Замітне, що сама віза писана по російськи. Це очевидно тому, бо хоч Україна входить в склад С.С.С.Р. нібито як „самостійна" республика, одначе не має вона ніде в світі свойого власного державного дипльоматичного представництва; тимто урядовою мовою консулярних представництв СССР є виключно мова російська, хоч дипльоматичні урядовці в розмові з інтересованими партіями вживають звичайно мови того краю, в якім дипльоматичне представництво СССР знаходиться, ось як приміром у Львові послугуються вони в устній розмові з інтересантами мовою українською, польською чи там німецькою, залежно від національности інтересанта, що має до них яке діло.

Виїзд в дорогу.

Маючи в руках всі потрібні до подорожі документи, я виїхав зі Львова особовим поїздом в пятницю, 9. серпня 1929 до прикордонної місцевости Здолбунова, що положений на території Волині і приналежний до Польщі. Звідси залізниця веде прямо до Шепетівки, що є найближчою прикордонною стацією вже по стороні Радянської України. Тільки тою дорогою дозволений подорожним візд з Галичини на Україну або до Росії. Інші залізничі шляхи для подорожних за кордон до СССР замкнені; приміром на Тернопіль і Підволочиска не вільно подорожним їхати на Україну.

Поїзд зі Львова виїхав в год. 11 мін. 55 в ночі з головного двірця. Я їхав другою клясою. Зі мною у вагоні їхали всього ще тільки три пасажири. На стації у Львові продано нам білети їзди тільки до Здолбунова на Волині. Білет коштував 20 золотих і 4 гроші.

Сама їзда тим поїздом була дуже нудна. Поїзд ішов повільно. Часто ставав в дорозі. У ваґонах нехлюйство та порохи. Хоч між Львовом і Здолбуновом не така то й велика віддаль, та ми аж в год. 5 мін. 41 рано добилися до Здолбунова. Се є мале місточко, а радше село, в котрім находиться т. зв. польська погранична „комора" — себто ревізійний цловий уряд. В околиці видно було убогі українські хатини та церковцю. На двірці вже в ту вчасну пору панував живий рух. Похожали та гуторили між собою таки наші українські селяне, між якими завважив я й священика з довгою бородою. Люде пробували говорити по польськи або по російськи, але видно було, що їм це якось не йшло, бо не висловлювалися правильно тими мовами. Видно, що це були Українці, — наші люде. Знов уж урядовці на стації — всі Поляки. Всюди повно було польських урядовців, офіцирів, а жандармів тьма-тьменна... Тут треба було чекати повних три години на відізд поїзду до Шепетівки, що відходив аж в год. 8 мін. 50 перед полуднем. — Цікаве й те, що ціна залізничого білету із Здолбунова до Шепетівки мусіла бути заплачена американськими грішми. Білет 2-гої кляси коштував $1.50. Всі платили тут за їзду американською валютою. Білети писані російською, а не українською мовою. Вони були важні на їзду через т. зв. „невтральну полосу" на границі Польщі й України.

Перед відіздом поїзду прийшла до залізничої ждальні контрольна комісія польських жандармів цлових, що переводила ревізію пакунків та баґажів у подорожних. До моєї валізки, що була вже отворена й готова до перегляду, жандарми навіть не заглядали. Сказали, що у мене все в порядку. Інших пасажирів ревідували докладніше.

Поїзд вирушив у дорогу — як сказано — в год. 8.50 рано, дня 10. серпня. Ваґонів 2-гої кляси було всього два. Між пасажирами я одинокий Американець; інші пасажири були з Чехії, Польщі і Німеччини. Всіх нас було коло 20 осіб у ваґонах 2-гої кляси.

Поїзд їхав дуже повільно; часто чути було свист льокомотиви. Ми переїздили через т. зв. „невтральну полосу". Заїхали ми на якусь малу стацію. Поїзд спинився. Кондуктори (ще Поляки) повиходили з ваґонів та поробили якісь записки. І знову ми рушили в дальшу дорогу.

На якійсь другій, маленькій стації почувся свист льокомотиви. Поїзд задержався. Ми вже знали, що переїхали „невтральну полосу". Над залізничою дорогою була розтягнена велика таблиця. З польського боку було на ній написано великими буквами: „Ржечпосполіта Польська", а з українського боку — на противній стороні таблиці — був напис: „С. С. С. Р."

До ваґонів зараз увійшли прикордонні радянські урядовці. Було їх кілька, чи кільканацять. До ваґону, де я сидів, увійшло їх чотирох. Були се молоді люде, у віці 25 до 30 літ, зодягнені в чорні сорочки (рубашки), запинювані на плечі, в сірих штанах та в чоботах. На головах у них типові російські кашкети зі звіздою та ще якимись відзнаками на переді. У кождого револьвер в ташці при боці. Посідали собі у ваґонах. Іншіж такі самі, знадвору докладно оглянули поїзд з усіх боків, обстукали молотком колеса ваґонів і т. п. Урядовці, що увійшли до ваґонів, спершу повідбирали пашпорти від пасажирів, кажучи, що звернуть їх нам аж у Шепетівці. Всі говорили російською мовою.

У Шепетівці.

В год. 11.30 ми приїхали на стацію в Шепетівці, спинившись передше тільки один раз на невеличкім посереднім перестанку. Шепетівка — се вже місточко на українській державній території. Я з цікавістю став розглядатися крізь вікно ваґону, що діється на стації. А ще додам, що по дорозі до Шепетівки видно було то тут то там лани й поля в повнім сезоні жнив; але по більшій части були ліси довкруги.

На стації в Шепетівці всі пасажири повиходили з ваґонів і пішли шнурком за двома радянськими урядовцями, котрі завели їх огородженою по обох боках доріжкою до стаційного будинку. Кождий з нас ніс в руках свої пакунки. Завели нас до контрольної галі. Тут веліли нам розложити та отворити наші валізки й баґажі. Прийшло до провірювання їх змісту. Контроля була дуже докладна. Переглядали кождий кусник, хто що мав з собою, чи не везе з собою якоїсь контрабанди, заказаних книжок і т. п. Не вільно було, приміром, везти з собою якоїнебудь річи по двоє, як ось двох пар взуття, два одіння, а навіть двох кусників мила, бо коли хто віз більше, то заборонену скількість сейчас конфісковано. На кождих трох пасажирів припадав один урядовець як ревізор — так строго відбувався перегляд. Я мав з собою книжку „Ол квает он ди Вестерн Фронт" — в англійській мові. Урядовець взяв від мене ту книжку та носився з нею аж до якогось старшого на стації, щоби вирішив, чи її сконфіскувати чи мені звернути. По дозволі старшого ту книжку мені звернено.

(Далі буде).

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ

до коляди з Міннеаполіс, Мінн.

В „Свободі" ч. 77, з пятниці 3. квітня, 1931 р., був оголошений виказ жертводавців, які зложили на Рідну Школу в краю. Через похибку не були проголошені два жертводавці а то: Йосиф Домбровський 1 дол.; Марія Рихлій 1 дол., що отсим спростовується.

Е. М.

УКРАЇНІ.

І кохана, і мачуха, й мати, —
О, якаж в глибині Твоїй тьма!
Брали Скити, стискали Сармати,
Висисали Хозари... Дарма.

В покаліченім тілі навіки
Захолола державна душа.
Час падючий, час пломінно-дикий
Навіть сліду не залишав:

Пролітав навіжений, скажений
Чорним вітром над степом Твоїм,
І лиш плакали руськії жени
Та над згарищем віявся дим,

Та лиш гойно зростали могили,
Як врожай від кісток і крові...
Знов прийшло. Знов хати Твої хилить
Ще чорніший новий буровій.

Розруйнує вязничні будівлі,
Розрівняє робучий простір, —
Не длятого, щоб знов у Путивлі
Ти сльозами крівавила зір.

. . . .

Не лукавий танець молодиці,
Не дівочі віночки й стрічки;
Покажи люті ікли вовчиці
Та залізну нещадність руки!

Памятай, чи — тепер, чи — ніколи,
Чи життя, чи — страшніші за смерть:
Дикий простір неплодний і голий
Та порожня над простором — твердь.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Приготовання до дальшої праці на полі українського мистецтва.

Згідно з оповістками проголошеними перед виведенням українського балету в Метрополітен Опері в Ню Йорку, відбулися в неділю, 26 квітня, в приміщенню Школи Українського Національного Танку В. Авраменка під г. 35 Іст 2-га вул. наради делеґатів шкіл Національного Танку і товариств над програмою дальшої праці. Присутних було 36 осіб. Засідання відкрив голова Комітету Ювилейного Свята, гром. Петро Сокальчук, вказуючи на те, що минулий виступ в Опері був іспитом праці, який виказав богацтво української народньої культури. Тепер треба застановитися, як використати це богацтво і як повести дальшу працю. Балетмайстер Василь Авраменко, привитаний довгими оплесками, переповів коротко свої змагання і трудноші, а наконець і користи праці положеної ним на просвітного побуту в Злучених Державах, і заявив, що дальше вже не може провадити роботи сам, але мусить передати її в руки якоїсь громадської установи. Його плян дальшої праці такий: Зорганізувати в найближчому часі курс для інструкторів танку, котрі взялися би за організацію шкіл українського танку поруч або спільно з українськими народніми школами по громадах. Такий курс для учителів був би рівночасно і курсом театрального мистецтва, получений з наукою української історії та етнографії, зі спеціяльним узгляднєнням науки про українську ношу. Кромі сього можна би до сього додати науку співу та музики, а по можности також і науку диріґентури хорів. Коли би такий курс переведено і позакладано планово школи українського танку, то ці школи доповнювали би працю українських народніх шкіл в приєднуванню дітей до української ідеї. Коли би до сеї справи віднеслися прихильно українські товариства, установи та громади, то з учнями шкіл національного танку можна би робити виступи в поодиноких місцевостях, а крім сього підготовляти один великий виступ в найбільшій галі в місті Ню Йорку. Такий виступ був би получений з великим виступом українських хорів і української оркестри і приніс би не лише зсолідаризовання української іміґрації, але також і дальший розголос української штуки. Крім організаційної праці треба би повести ще працю літературну, а то: видання підручників українського танку, історію танку, викінчити фільму, видати журнал про останній виступ в Метрополітен Опері і т. п.

В дискусії, яка вивязалася над рефератом гром. Авраменка, подав думку д-р С. Демидчук, щоби наперед рішити слідуючий виступ, як нпр. в Медисон Сквер Ґарден в Ню Йорку, а опісля відразу думати про способи виконання пляну. Тоді сама собою вийде конечність науки інструкторів, організовання шкіл і т. п. Д-р Скеґар з Шикаго боїться, що п. Авраменко знова зверне головну увагу на Ню Йорк, тимчасом його потрібно до підготовки виступу в опері в Щикаго, а це знову буде приготованням до українського виступу на світовій виставі в 1933 році. Гром. Калина Лисюк подає плян праці в тім напрямі, щоби наперед взятися до літературної роботи, яка буде помічною при організаційній роботі. Радить поїхати на обїздку з фільмою і приготовити виступ у більших містах на взір виступу в Ню Йорку. І. Скибінський радить не відходити від орґанізації курсу інструкторів. Павло Боднар пригадує, що при плянах праці треба памятати, що теперішний Ювилейний Комітет скінчив свою роботу, а з тим і муситься вибрати инший комітет до дальшої праці. Гром. Черватюк з Пасейку радить запросити дяковчителів до помочи в науці танків. З огляду на перемучення учасників присутністю на виставі попередного дня, рішено обмежитися до видвигнених плянів, а для докладного уложення ширшої праці на полі українського мистецтва скликати ще раз наради представників шкіл, товариств і фахових людий на полі українського мистецтва, а тимчасом припоручити Комітетови викінчити працю, злучену з виступом у Метрополітен Опері і зложити прилюдний звіт. Принято в тім напрямі резолюції, оформуловані д-ром С. Демидчуком.

Петро Сокальчук, предсідатель нарад; **Павло Боднар і В. Дроботій,** секретарі.

ЯК КИТАЙЦІ ЛОВЛЯТЬ ФАЗАНІВ.

У середно-китайській провінції Кіянґсі стались дикі сріблисті фазани справжньою мукою для тамошнього населення. Китайські селяне не займаються ловами, про рушницю знають лише з оповідань, тому фазани так розмножилися, що заподівають величезні шкоди у плянтаціях рижу. Останніми часами поселилося з Ільовану у провінцію Кіянґсі кількох селян, які займаються ловами. Їх зброя дуже примітивна, а також і їх ловецькі методи. До ловів уживають освоєних фазанів, які заманюють перед мисливця диких фазанів. Зброя тих ловців то довга цівка, роботи сільського коваля. На краю ця цівка вигнута є у формі букви „U". Тут насипається стрільного пороху. Порох підпалюється бавовняним льонтом і викидає шріт. Ловець скривається між бамбусами, щоби фазани не побачили його. Зоружений такою примітивною зброєю іде ловець із своїми освоєними фазанами у ліс. Коли побачить де недалеко фазанів, пускає свого освоєного фазана і кидає за ним пригорщу рижу. Освоєний фазан летить за рижом і спускаєт ся на землю. Ударами крил звертає фазан на себе увагу диких фазанів і вони також злітаються до рижу. Коли дикі фазани доволі наближаться, стріляє мисливець із своєї примітивної рушниці і вбиває їх. Другий спосіб ловів є при помочі самця-фазана. Його ловець не пускає свобідно, лише привязує на шнурку. Фазан виходить з клітки, а коли побачить, що він свобідний, вдаряє крилами і кричить, скликає самиці або завзиває інших фазанів до бою. Той клич заманить диких фазанів під рушницю мисливця. За вбивство фазана платиться по 25 цт. від штуки. А що в цілій провінції ловами займається всього шість селян, то нема зовсім страху, щоби фазанів винищено.

МУХИ І ЖОВТИЙ КОЛІР.

Лондонський лікар д-р М. Ортон, який підчас війни був військовим лікарем у Мезопотамії, зробив там цікавий досвід. Ствердив, що в мешканнях, збудованих із жовтої матерії, майже зовсім не трималися мухи. Це піддало д-рові Ортонові докладніше розслідити це явище. І тепер він ствердив, що жовтий колір і на жовто забарвлене світло найкраще надаються до того, щоби відстрашувати мухи. Наслідком того також одна з найбільших крамниць у Лондоні, що продає харчі, виложила свої вистави жовтим склом.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за квітень 1931 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	362.77
2.	169.53
3.	80.83
4.	84.91
5.	93.43
6.	31.91
7.	202.16
8.	176.73
9.	134.39
10.	163.63
11.	4.39
12.	108.72
13.	44.02
14.	91.09
15.	22.67
16.	39.12
17.	29.40
18.	110.61
19.	10.62
20.	135.93
21.	76.32
22.	87.56
23.	43.37
24.	110.13
25.	39.82
26.	29.81
27.	48.17
28.	128.62
29.	147.37
30.	72.36
31.	123.81
32.	33.75
33.	73.28
34.	102.68
35.	22.36
36.	87.10
37.	68.18
38.	219.57
39.	124.74
40.	28.06
41.	25.70
42.	112.59
43.	53.68
44.	141.23
45.	179.86
46.	30.83
47.	53.79
48.	53.32
49.	17.54
50.	34.73
51.	46.09
52.	42.14
53.	58.66
54.	17.69
55.	41.87
56.	111.43
57.	103.94
58.	90.96
59.	140.70
60.	20.96
61.	46.04
62.	53.85
63.	201.27
64.	65.89
65.	255.55
66.	99.69
67.	127.65
68.	37.04
69.	74.72
70.	229.42
71.	10.05
72.	51.00
73.	85.24
74.	49.48
75.	101.80
76.	224.91
77.	71.00
78.	134.57
79.	3.51
80.	42.76
81.	121.06
82.	59.91
83.	86.90
84.	27.21
85.	84.54
86.	191.13
87.	96.33
88.	7.18
89.	13.27
90.	200.07
91.	216.72
92.	14.10
93.	50.58
94.	189.61
95.	51.07
96.	157.97
97.	72.50
98.	118.74
99.	160.51
100.	63.71
101.	54.78
102.	366.96
103.	88.06
104.	195.93
105.	154.11
106.	194.94
107.	47.72
108.	88.43
109.	118.24
110.	11.72
111.	45.07
112.	198.28
113.	85.04
114.	52.07
115.	23.69
116.	60.87
117.	71.44
118.	59.40
119.	30.94
120.	133.42
121.	100.61
122.	46.17
123.	137.48
124.	93.05
125.	19.18
126.	73.73
127.	104.88
128.	60.88
129.	32.78
130.	204.80
131.	38.62
132.	125.66
133.	170.51
134.	71.04
135.	76.93
136.	148.47
137.	161.90
138.	49.24
139.	70.88

Відділ	Заплатив
140.	51.09
141.	28.98
142.	112.98
143.	32.36
144.	37.44
145.	45.76
146.	112.18
147.	366.90
148.	15.34
149.	39.35
150.	19.21
151.	93.25
152.	61.13
153.	11.01
154.	44.14
155.	326.68
156.	114.36
157.	25.76
158.	8.32
159.	64.14
160.	64.17
161.	127.70
162.	45.62
163.	81.07
164.	77.59
165.	99.87
166.	13.37
167.	51.33
168.	158.11
169.	51.41
170.	169.84
171.	36.84
172.	26.41
173.	27.27
174.	17.86
175.	109.77
176.	53.07
177.	70.52
178.	51.89
179.	160.28
180.	4.53
181.	129.74
182.	124.20
183.	103.30
184.	7.33
185.	97.26
186.	60.15
187.	49.39
188.	34.74
189.	23.59
190.	26.29
191.	75.68
192.	71.50
193.	114.87
194.	15.63
195.	36.46
196.	39.93
197.	32.77
198.	57.28
199.	9.76
200.	71.38
201.	48.92
202.	40.46
203.	75.46
204.	113.86
205.	20.60
206.	332.50
207.	59.63
208.	35.56
209.	103.28
210.	27.68
211.	120.23
212.	39.56
213.	263.86
214.	55.62
215.	33.25
216.	42.75
217.	291.05
218.	258.91
219.	47.96
220.	135.27
221.	343.68
222.	10.70
223.	177.78
224.	1.95
225.	29.10
226.	18.88
227.	80.91
228.	53.28
229.	195.37
230.	228.55
231.	58.02
232.	57.38
233.	44.61
234.	121.63
235.	105.16
236.	120.60
237.	178.52
238.	60.16
239.	187.92
240.	11.59
241.	72.18
242.	113.82
243.	75.66
244.	20.97
245.	134.05
246.	38.42
247.	219.26
248.	46.91
249.	39.71
250.	17.40
251.	123.12
252.	61.13
253.	69.72
254.	128.69
255.	76.11
256.	33.69
257.	45.24
258.	39.02
259.	140.53
260.	30.04
261.	12.04
262.	43.58
263.	52.77
264.	11.40
265.	26.14
266.	73.64
267.	53.92
268.	66.90
269.	30.57
270.	139.31
271.	49.58
272.	7.13
273.	112.66
274.	140.86
275.	87.81
276.	431.28
277.	77.86
278.	47.60

Відділ	Заплатив
279.	6.24
280.	95.81
281.	25.56
282.	179.15
283.	100.75
284.	21.31
285.	24.62
286.	66.67
287.	11.59
288.	174.35
289.	30.72
290.	53.75
291.	24.50
292.	274.39
293.	37.52
294.	40.52
295.	178.24
296.	203.55
297.	15.34
298.	47.39
299.	65.80
300.	268.99
301.	97.58
302.	6.49
303.	63.95
304.	48.16
305.	76.81
306.	31.44
307.	36.71
308.	93.45
309.	38.89
310.	45.38
311.	20.23
312.	45.95
313.	54.63
314.	10.56
315.	15.36
316.	198.29
317.	73.76
318.	112.73
319.	35.03
320.	82.95
321.	109.76
322.	39.63
323.	45.70
324.	99.66
325.	63.23
326.	127.98
327.	38.64
328.	19.97
329.	1431
330.	60.67
331.	38.48
332.	5.72
333.	82.89
335.	48.78
336.	171.03
337.	18.59

Відділ	Заплатив
338.	221.79
339.	72.34
340.	20.18
341.	80.61
342.	189.05
343.	39.80
344.	45.10
345.	115.38
346.	23.80
347.	62.34
348.	6.93
349.	106.92
350.	79.70
351.	34.12
352.	75.96
353.	17.66
354.	29.11
355.	46.99
356.	26.94
357.	33.26
358.	67.73
359.	26.14
360.	44.68
361.	344.10
362.	31.97
363.	116.77
364.	234.50
365.	96.32
366.	12.98
367.	214.83
368.	15.34
369.	132.74
370.	186.81
371.	108.90
372.	27.96
373.	27.91
374.	17.56
375.	47.31
376.	17.87
377.	4.78
378.	13.62
379.	43.96
380.	19.46
381.	32.07
382.	33.53
383.	101.37
384.	96.36
385.	164.46
386.	14.08
387.	3.51
388.	163.87
389.	39.18
390.	19.48
392.	16.08
393.	26.02
396.	75.50
400.	59.64
401.	26.91

З місячних вкладок старих родів обезп. $32,690.87

Відділ	Заплатив
3.	1.46
5.	2.52
7.	3.42
10.	1.16
13.	17.45
14.	15.20
16.	4.31
17.	2.67
23.	1.37
25.	21.93
26.	4.25
28.	1.24
29.	9.69
31.	7.38
34.	2.69
37.	2.14
38.	8.24
42.	5.16
44.	6.56
56.	9.25
57.	4.91
58.	4.27
59.	9.91
63.	4.16
64.	5.12
65.	28.83
66.	1.83
67.	2.68
70.	5.02
71.	9.08
74.	3.15
75.	1.66
76.	3.70
78.	4.18
83.	9.98
84.	2.41
85.	6.80
87.	22.20
91.	2.77
92.	2.52
94.	27.46
97.	28.77
100.	13.52
102.	23.36
104.	1.01
106.	4.96
112.	7.35
113.	2.15
115.	4.18
117.	5.81
122.	7.61
127.	5.13
130.	12.70
131.	6.44
133.	10.37
137.	4.15
141.	2.85
143.	4.22
144.	15.12
145.	4.15
146.	5.87
147.	25.04
151.	9.56
152.	1.45
155.	4.15
157.	2.37
160.	51.50
163.	14.36
167.	7.66
168.	2.37
174.	4.15
177.	43.07
179.	8.35

Відділ	Заплатив
181.	2.68
183.	7.25
185.	1.72
191.	1.71
195.	6.59
196.	5.89
204.	27.38
206.	19.03
213.	30.76
217.	40.64
218.	3.19
221.	11.21
223.	4.16
229.	3.68
234.	4.15
235.	2.37
237.	4.24
239.	52.79
242.	11.05
243.	6.64
245.	17.93
246.	1.29
247.	14.51
248.	2.08
252.	1.61
253.	2.29
255.	3.93
266.	9.48
267.	12.30
270.	3.95
271.	6.47
276.	12.98
277.	1.88
278.	1.35
281.	22.68
284.	3.69
286.	4.32
292.	21.95
295.	16.91
300.	2.13
301.	17.65
308.	2.37
309.	7.26
313.	5.93
322.	2.03
323.	4.19
325.	3.23
326.	8.99
333.	2.45
336.	10.79
337.	1.16
338.	5.15
345.	4.15
346.	4.94
347.	5.75
349.	8.44
350.	1.73
351.	2.16
357.	14.43
361.	68.15
363.	7.21
364.	7.38
366.	2.21
367.	12.05
369.	6.46
371.	10.82
372.	18.05
382.	4.53
383.	7.31
385.	14.66
387.	8.30
388.	5.19
389.	2.16

З місячних вкладок нових родів обезп.	1,332.60
Разом від членів	$34,023.47
Процент від морґечів	7,437.73
Процент від бондів	1,647.79
Сплати морґечів	3,525.00

Сирітські части по бл. п.:

в. 45 Винник Михайло	350.00
в. 102 Борило Микола	800.00
в. 179 Стефанів Йосиф	600.00
в. 247 Матушак Бронисл.	300.00
в. 248 Казюта Йосиф	250.00
в. 349 Моґелевська Анна	750.00
Разом	$49,683.99

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 1 Каня Юрій	1,000.00
в. 33 Гнат Зофія	500.00
в. 36 Новак Марія	500.00
в. 39 Коцятин Мих.	1,000.00
в. 45 Винник Михайло	1,000.00
в. 94 Левіцька Евгенія	1,000.00
в. 102 Борило Микола	1,000.00
в. 155 Гуцалюк Петро	1,000.00
в. 167 Пеляничко Мих.	1,000.00
в. 179 Стефанів Йосиф	1,000.00
в. 181 Познанський В.	1,000.00
в. 186 Бованко Пазя	1,000.00
в. 220 Максимук Марія	1,000.00
в. 239 Мокрицький П.	1,000.00
в. 243 Маґір Онуфрей	100.00
в. 247 Мадущак Брон.	1,000.00
в. 248 Казюта Йосиф	500.00
в. 286 Воляр Іван	1,000.00
в. 294 Баюс Марія	500.00
в. 320 Байда Василь	1,000.00
в. 349 Моґелевська А.	1,000.00
в. 384 Ільчишин Іван	1,000.00

Запомоги з фонду запомогового:

в. 5 Яцук Ігнатій	50.00
в. 7 Ціркот Лешко	50.00
в. 18 Колтко Григорій	25.00
в. 22 Більська Марія	25.00
в. 29 Пашкевич Іван	50.00
в. 29 Каплун Іван	50.00
в. 46 Гринівський Яр.	50.00
в. 51 Іваник Анаст.	50.00
в. 56 Пана Василь	75.00
в. 69 Бобик Михайло	50.00
в. 83 Кончак Зофія	25.00
в. 99 Лавний Петро	50.00
в. 109 Твардон Михайло	50.00
в. 109 Шепеляк Онуфрій	50.00
в. 130 Підгайний Мик.	50.00
в. 147 Бобеляк Петро	25.00
в. 155 Ілик Катерина	50.00
в. 201 Кубай Михайло	50.00
в. 202 Кіцак Анна	25.00
в. 206 Бойко Анна	50.00
в. 206 Виспанська Кат.	50.00
в. 209 Ґінда Григорій	75.00
в. 210 Сидор Йосиф	75.00
в. 221 Павук Пилип	25.00
в. 235 Афтанас Йосиф	25.00
в. 239 Вельган Текля	50.00
в. 239 Кучірка Яцко	50.00
в. 254 Шебелюк Іван	50.00
в. 254 Селеман Стефан	50.00
в. 268 Ваврик Іван	50.00
в. 296 Василюк Анастзія	50.00
в. 333 Пухер Каверина	50.00
в. 365 Ґулик Василь	50.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

в. 95 Зґіба Катерина	168.00
в. 96 Щур Дмитро	200.00
в. 99 Папуґа Іван	290.00
в. 107 Мендак Іван	111.20
в. 110 Носко Флоріян	408.00
в. 217 Бандура Теодор	106.00

Виплати з фонду народного:

Обеднання на Рідну Школу, Просвіту, Інвалідів, Політ. Вязнів, видавництва і т. п., згідно з ухвалою гол. річного засідання	1,500.00

Грошеві звороти нових родів обезпечення:

в. 326 Колодій Микола	106.59

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня гол. уряду	580.00
Свобода за орган	3,965.50
Л. Дж. Вулф, оцінка грамот	453.50
Кошта засідання гол. екзекутиви	97.62
Стейти за лайсенси	27.00
Гал. ліка рза квартал	37.50
Чеймбер оф Камерс	25.00
Переплетня книжок	7.00
Канцелярійні видатки, почта, тел. і т. п.	46.24
Разом	$28,779.15

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. березня 1931	$450,690.00
Прихід за квітень	49,683.99
Разом	$500,373.99
Розхід за квітень	28,779.15
Готівка з кінцем міс. квітня 1931 остає	$471,594.84

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 471,594.84
Морґечі	1,395,289.00
Бонди	563,855.50
Реальність	123,000.00
Разом	$2,553,739.34

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,863,633.27
„ резервовий	356,308.55
„ запомоговий	76,127.87
„ адміністрац.	21,253.99
„ конвенційний	22,375.74
„ народний	7,497.99
„ сирітський	206,541.93
Разом	$2,553,739.34

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за квітень 1931 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	27.00
2.	18.00
3.	10.15
4.	2.70
5.	6.30
6.	2.05
7.	25.43
8.	20.93
9.	46.40
10.	3.83
12.	2.25
13.	7.45
14.	2.00
15.	2.25
16.	8.65
17.	4.50
18.	8.55
20.	7.00
21.	11.48
22.	14.85
23.	3.38
24.	18.45
25.	2.95
26.	5.05
27.	2.50
28.	23.00
29.	22.30
30.	8.80
31.	16.20
33.	4.05
34.	18.45
35.	2.50
36.	75
38.	17.80
39.	12.15
40.	4.75
41.	1.13
42.	10.35
43.	4.05
44.	19.80
45.	15.30
46.	1.15
47.	3.70
48.	7.75
50.	6.30
51.	1.13
52.	1.00
53.	5.85
54.	3.85
55.	7.95
56.	20.55
57.	10.35
58.	12.40
59.	16.65
60.	2.70
61.	3.83
62.	6.90
63.	17.10
64.	8.80
65.	31.75
66.	1.58
67.	14.85
68.	2.48
69.	4.10
70.	19.35
73.	9.70
74.	1.60
75.	18.10
76.	27.68
77.	7.30
78.	5.30
80.	4.95
81.	6.75
82.	8.80
83.	13.73
85.	13.05
86.	9.00
87.	16.65
88.	70
89.	3.85
90.	25.20
91.	30.15
93.	4.05
94.	19.80
95.	9.25
96.	21.85
97.	25.00
98.	4.05
99.	31.05
100.	5.20
102.	40.27
103.	6.97
104.	18.00
105.	13.30
106.	6.30
107.	7.95
108.	9.00
109.	14.40
112.	15.95
113.	4.30
114.	5.75
115.	90
116.	11.25
117.	3.15
118.	2.05
120.	18.25
121.	12.38
122.	25
123.	11.25
124.	14.90
126.	2.05
127.	11.93
128.	7.45
129.	2.25
130.	12.40
131.	4.30
132.	16.65
133.	9.00
135.	5.85
136.	22.28
137.	24.75
139.	5.40
140.	7.20
141.	2.93
142.	22.05
144.	4.50
145.	4.05
146.	10.13
147.	56.25
148.	4.50
149.	6.00
150.	11.55
151.	10.50
152.	5.06
155.	46.15
156.	16.20
158.	90
159.	10.80
160.	9.45

Відділ	Заплатив
161.	11.30
162.	3.40
163.	7.88
164.	9.70
165.	2.55
166.	1.58
167.	6.53
168.	24.55
169.	3.60
170.	13.50
171.	25
172.	2.05
173.	5.65
174.	3.60
175.	8.55
176.	4.10
177.	5.85
178.	1.80
179.	22.50
181.	8.35
182.	9.90
183.	2.70
185.	6.75
186.	1.58
187.	90
188.	4.55
189.	2.70
191.	7.65
192.	13.95
193.	7.65
196.	3.60
197.	90
198.	3.15
200.	9.00
201.	7.60
203.	5.85
204.	16.20
205.	5.00
206.	42.75
207.	6.30
208.	2.95
209.	9.45
210.	3.40
211.	9.50
212.	2.48
213.	27.25
214.	8.80
217.	34.20
218.	31.30
219.	4.73
220.	18.68
221.	17.35
223.	33.75
224.	75
226.	1.80
227.	7.20
228.	3.60
229.	15.75
230.	27.90
231.	14.85
232.	6.35
233.	68
234.	38.25
235.	7.88
236.	6.55
237.	19.28
238.	2.95
239.	32.40
240.	1.25
241.	7.20
242.	16.45
243.	15.75
244.	3.40
245.	25.25
246.	4.73
247.	28.80
248.	3.15
250.	1.35
251.	11.70
252.	6.90
253.	7.25
254.	3.60
255.	7.00
256.	3.60
257.	3.15
258.	4.50
259.	15.98
260.	1.35
261.	75
262.	5.85
263.	8.85
264.	2.92
265.	4.28
266.	6.53
267.	6.10
268.	9.23
269.	3.60
270.	18.25
271.	4.05
273.	13.05
274.	12.60
275.	7.65
276.	73.80
277.	5.18
278.	9.00
280.	3.15
281.	3.15
282.	30.15
283.	9.45
284.	1.80
285.	2.05
286.	4.30
288.	22.73
289.	6.52
290.	4.05
292.	26.55
293.	2.55
294.	5.18
295.	27.90
296.	18.70
297.	3.85
298.	5.20
299.	4.95
300.	17.10
301.	12.15
302.	75
303.	2.05
305.	5.85
306.	1.15
307.	3.85
308.	12.45
309.	4.50
310.	5.63
312.	8.35
313.	50
314.	1.60
316.	21.83
317.	11.50
318.	12.38

Відділ	Заплатив
319.	25
320.	7.90
321.	18.68
322.	2.05
323.	10.70
324.	9.25
326.	15.53
327.	4.10
328.	2.70
329.	45
330.	2.95
331.	7.00
332.	8.55
333.	9.05
335.	5.20
336.	22.75
337.	1.40
338.	25.45
339.	10.13
340.	3.65
341.	8.55
342.	28.35
343.	3.40
344.	4.95
345.	13.30
346.	5.55
347.	6.15
349.	15.40
350.	2.03
351.	2.95
352.	10.80
354.	1.13
355.	4.28
356.	1.80

Відділ	Заплатив
357.	4.05
358.	3.65
359.	4.95
360.	11.05
361.	31.50
362.	7.95
363.	18.45
364.	22.50
365.	11.95
366.	3.40
367.	16.65
369.	21.60
370.	10.80
371.	12.40
372.	25
373.	2.93
374.	4.50
375.	2.47
377.	1.10
378.	1.80
379.	9.45
380.	4.73
381.	4.05
383.	13.75
384.	12.15
385.	19.15
386.	4.25
387.	50
388.	16.65
389.	2.03
392.	75
396.	13.50
400.	15.35
401.	4.05

З місячних вкладок	$3,504.02
Процент від морґечів	198.50
Процент від бондів	75.00
Разом	$3,777.52

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

в. 108 Потажний Олекса	23.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	248.00
Л. Дж. Фулф, оцінка грамот	101.68
Видатки канцелярійні	20.00

Інвестиція готівки:

Закуплено $3,000 Гобокен Сити, Н. Дж., бонди	2,951.00
Процент на бодах	37.78
Раомз	$3,381.46

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. березня 1931	$102,615.16
Прихід за квітень	3,777.52
Разом	$106,392.68
Розхід аз квітень	3,381.46
Готівка з кінцем міс. квітня 1931 остає	$103,011.22

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$103,011.22
Морґечі	94,040.00
Бонди	55,101.00
Разом	$252,152.22

Стан довжний:

Фонд посмертний	$179,207.00
„ адміністрац.	72,945.15
Разом	$252,152.22

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

ПОДЯКА.

Складаю подяку Головному Урядови У. Н. С. за допомогу, котра була мені виплачена з фонду запомогового в сумі 50 долярів.

Михайло Кубай,
член 20 від. Укр. Нар. Союза,
Колдейл, Па.

Що ранку в девятій годині приходить на цвинтар якийсь чорно зодягнений пан, припадає до гробу та голосить:

— Заскоро помер ти! Заскоро зійшов ти з цього світу!

Співчуваючо підходить до нього цвинтарний доглядач, торкнувся легесенько його рамени та питається лагідно:

— Хто це такий дорогий для вас лежить у цьому гробі? Я завважав, що ви що дня приходите сюди, і мені жаль вас.

— У цьому гробі спочиває перший чоловік моєї жінки!

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА, яке відбулося на днях від 16. до 20. лютого 1931 р.

Звіт гол. рекордового секретаря, Івана Каштанюка.

(Продовження).

(12)

Підношу це тут тому, що в теперішні тяжкі часи, в часи браку заробітків і браку грошей на прожиток, домагання платень відділовим діловодчикам щораз частіші. Такі домагання прийшли на мої руки, а звернені й до сього засідання. Це вже не голоси вертільників-ворогів, котрі у всякий спосіб і при всякій нагоді розбуджують ненависть до членів головної управи, а головно до тих, що ввесь свій час організації віддають в головній канцелярії і платню побирають, мовляв, „коло жолоба засідають" тай наживаються „кервавицею" робітників. Це вже голоси наших льояльних відділових співробітників, котрі порівнують свої завдання з такими завданнями ріжних асекураційних агентів, котрі з такої праці живуть. І тому, хочби в такій формі, як ми це дотепер робили, то є в формі організаційних нагород, треба в теперішний час обділювати по можности фондів і частіше, і над сею справою треба сейчас глибше застановитися.

Коли ходить о звільнення від вкладок, щоби в цей тяжкий час помогти членам, то я тверджу, що це неможливо, бо це руйнує основні підстави організації. Ми були недавно свідками подібної ситуації державної. Президент Гувер заветував ухвалену сенатом поміч горожанам в сумі 25 міліонів з готових гроший з головної державної каси, а натомісць запропонував поміч у сумі 10 міліонів, зібраних самими горожанами між собою, за посередництвом Червоного Хреста, твердячи, що не уряд горожан, але горожани уряд утримують, та що переведення такої ухвали сенату здеморалізувалоб засади державного устрою Злучених Держав. Горожани зрозуміли президента, акцію Червоного Хреста поперли і самі собі поміч дали. Таксамо в організації: сильніші члени повинні дати поміч членам слабшим, а не надіятися від головної управи цього, чого вона не всилі зробити.

Інша справа, коли ходить о винагороду організаційних робітників. Не одиниці загал, але загал одиниці повинен винагороджувати. Такої системи, по якій загал використовує працю одиниць без відповідної нагороди, ніяк не можна вважати здоровою засадою, відповідною до розбудови того роду організації. Біда в тім, що інтересовані не бачать, що це не головна управа їх використовує, та що головна управа мусить відноситися до них однаково, без огляду на таку систему щодо нагороди.

В многих відділах члени оплачують своїх діловодчиків. В декотрих та платня сягає суми, вистарчаючої для них на оплату їх обезпечення. І це вже дещо значить. Одначе в більшости вважають, що вибір на уряд це такий великий гонор, що на матеріяльне винагородження вже нема місця. Є випадки, що відділовим діловодчикам „конфіскується" на річ відділової каси навіть ту скромну нагороду, яку час від часу головна управа їм признає.

Брак зрозуміння, що за працю урядника належиться матеріяльна нагорода, так як і за всяку іншу працю, доводить дуже часто до того, що відділові діловодчики мусять скриватися перед членами навіть з тою малою нагородою, яку деколи звідси отримують, а то й головна канцелярія нераз мусить числитися з такою опінією і про нагороди як найменше говорити, головно тоді, коли би це, приміром в кампанії, могло справі більше пошкодити ніж помогти. Самим відділовим діловодчикам дуже трудно на зміну такої мильної опінії впливати, хочби тому, що тут вони інтересовані і тому вони свої претенсії звертають до нас, як до тих, що мають більше авторитету на зміну тих шкідливих обставин впливати.

І тому я вважав моїм обовязком між іншими і ту справу передати хвальному річному засіданню до дальшої дискусії.

При кінци мого звіту мушу сказати, що я вповні здаю собі справу з факту, що той звіт не вичерпує всього матеріялу, гідного застановлення і дискусії цього хвального засідання, матеріялу, який зібрати і предкладати припадає мені як головному рекордовому секретареви, бо щоби це робити, нам треба би на довше як на тиждень тай частіше засідати. Я предложив отже точки по моїй думці найважніші і такі, в яких рішення цілого складу головного уряду конечні.

Щодо мого діловодства мушу сказати, що „безробіття" мало хіба той наслідок, що в протягу того року було „більше" праці ніж у нормальних часах, бо в безробітних членів було більше часу на переписку або й особисті відвідування головної канцелярії, тай часу на справи, для яких в нормальних часах часу й енергії жалілиб дати. Я свідомий того, що всіх і завше я не міг вдоволити, але тверджу, що я старався по можности сил і набутого досвіду свої обовязки виконувати.

Якщо часть діловодства головної канцелярії, якої я являюсь офіціяльним референтом, принесла організації користь, то це заслуга в першій мірі співпраці шановних товаришів, членів екзекутивного комітету тут на місци, і цілої армії співпрацівників, відділових діловодчиків, за яку я всім щиро дякую.

(Дальше буде).

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. «Ур. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє, що звичайний мітін. відбудеться у второк, 12-го травня с. р., в годині 6.30 ввечір, в гали під ч. 72 Моріс вул. **Обовязком кождого члена прибути на мітінг і заплатити свої вкладки.** — Уряд Клюбу.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 367, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться у вівторок, 12 травня, в годині 7.30 ввечір. Довгуючих членів проситься прийти на мітінг і вирівнати розмет, бо в противнім разі будуть суспендовані без ріжниці, хто це буде, бо каса Товариства не може уже більше за них платити. Мітінг відбудеться в гали церковній, де звичайно. Товариші, приєднуйте нових членів до Товариства і У. Н. Союза, а також вписуйте своїх дітей, коли ще не вписали. — Н. Сорохтей, предс.; Т. Рудий, кас.; Д. Сподарик, секр.

ЗІГЛЕР, ІЛЛ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 377, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеться дня 17-го травня, в годині 1.30 пополудни, у Мих. Олексяка, 6 Орчард ул. На сей мітінг проситься всіх членів явитись і вирівнати свої вкладки, бо довгуючу члени будуть суспендовані. — Семен Гнатишак, предс.; Мих. Олексяк, рек. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Василія Великого, від. 214, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в суботу, 16-го травня, в год. 7-мій ввечір, в парковій гали, 29 Савт Голстед ул. Обовязком є всіх членів прибути на сей мітінг, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Рівнож повідомляється, що буде вибір комітету на пікнік. — Олекса Сава, предс.; Теодор Дорош, кас.; Іван Паслявський, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Усп. Пресв. Богородиці, від. 123, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 17-го травня, зараз по Сл. Божій, в українській народній церковній гали при Норт Мейн і Гавел ул. Проситься всіх членів явитися на мітінгу, бо є важні справи до полагодження, а довгуючих членів напоминається, щоби прийшли і вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Михайло Годованець, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх членів, що після ухвали в березні, через літну пору місячні звичайні збори будуть відбуватися в суботу, сього місяця 16-го травня, точно в годині 7-мій ввечір, в Укр. Домі, 847 Норт Френклин ул. Проситься всіх членів прибути на сі збори, бо є справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої належитости. Рівнож хто ще не має тікета на концерт 23-го травня, який відбудеться в память 15-тої річниці смерти Івана Франка, одержить на зборах. — Р. Карбівник, предс.; П. Семків, кас.; Ілько Сакунн, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 17-го травня, в годині 1.30 пополудни, в гали під ч. 47 Гови Еве. Проситься членів прибути на збори, бо є справи до полагодження, а довгуючі щоби вирівнали свої залеглости. — Василь Сметана, предс.; Іван Долинський, кас.; М. Табачук, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє своїх членів, що засідання відбудеться в суботу, 16-го травня, в годині 6.30 ввечір, у церковній гали. Є важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившіся на засідання члени підлягають карі. — Іван Березовець, секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

„Жіноча Громада" при праці.

Щойно чотири місяці минуло від часу, як товариство „Жіноча Громада" вибрала новий уряд та наймила собі льокаль, а вже видно багато зробленої корисної праці. По перше, влаштовано великі „запусти", котрі принесли гарний прихід, з якого 50 дол. вислано до краю для дівочої промислової бурси-захоронки у Львові, 20 дол. вислано двом потребуючим бідним родинам (по 10 дол. кожній). Кромі того пересланo 4 пакунки з одягом і біллям для дівчат у згаданій бурсі, котра поміщена в домівці, купленій за гроші, зібрані в Америці панею Говиковичевою в 1928 році, та один пакунок до тюрми в Равічу, де сидить багато українських політичних вязнів, між іншими Атаманчук і Вербицький.

Дальше, товариство влаштувало передсвяточний базар, котрий відбувся на протязі пятьох тижнів у помешканні „Жіночої Громади" і з приходів якого дано допомогу бідним безробітним українським родинам в Ню Йорку. Роздано 47 кошиків зі свяченим, на яке склалися мясо (дар д. Стасюка в скількости 160 фунтів), та інші продукти, пожертвовані іншими добрими людьми. За це д. Стасюкови й іншим жертводавцям „Жіноча Громада" складає щиру подяку. До тих дарунків докуплено паски і в той спосіб бодай на свята облекшено долю кільком десяткам українських родин.

По святах товариство помагало балетмайстрови Авраменкови у його виступі тим, що занялося приїзжими гістьми та влаштувало у себе дешевий буфет, де могли покріпитися танцюристи. При цьому головно напрацювалися пані Мулиова, Абрагамовська, Дерехова Йосикова, Лятишевська і головно Ніщакова, котра через цілий час існування базару приходила день в день і працювала при ньому від 2 години пополудни до пізної ночі. Їй належиться від товариства окреме признання і подяка.

Праця тих жінок повинна бути приміром і для інших членкиць товариства, з котрих ще багато думає, що без них обійдеться. Тимчасом воно не так: з тої невеликої роботи, зробленої дотепер, можемо вже бачити, скільки тут треба і можна доброго зробити. Нас чужинці самі починають відшоковувати і відкривати, а скільки доброї слави про наш нарід моглоб піти у світ, колиб ми ще приклали рук і поширювали відомости про себе!

Особливо це відноситься до цеї незорганізованої маси українських жінок на іміграції в Америці, котрі нічого не роблять. От взятиб знова примір від „Жіночої Громади", що почала працювати як товариство в 1921 році. Товариство ніколи не було занадто велике, але все таки тому, що це був зорганізований гурт, а не поодинокі люде, воно зуміло зробити багато корисного для української справи.

Вже в початках своєї діяльности (1922 рік) товариство дало початок до будови дому українських інвалідів жертвою 500 долярів. Кромі того посилало кожного року по 100 долярів на удержання інвалідів. Багато помочі в грошах, одязі і харчах вислано до таборів полонених в Щепюрні і Каліші в Польщі та в Юзефові в Чехословаччині, де томились в неволі українські жовнірі. Пізніще, коли Галичину навістила повінь, „Жіноча Громада" знова прийшла з допомогою і вислала потребуючим одежу і іншу поміч. Тепер, як сказано на початку, невеликий гурт жінок працює далі і помагає, чим може, українській справі.

На жаль, це все ще праця одиниць. Довгий час одинокою головною робітницею товариства була панна Абрагамовська, котра вже десять років, то як предсідателька, то як секретарка, безупинно працює в товаристві і старається для нього. І сумно, що таких робітниць так мало. Завдяки їх трудови деколи зробиться якесь добре діло, часами напише гарно про Українців чужинецька преса, та це все ще дуже мало. Колиб нарешті українське жіноцтво зрозуміло свою силу, колиб пізнало вагу організації, тоді щойно сталоб ясно, скільки то можна зробити і скільки тої праці є. Тоді моглиб ми як належить показати Американцям наше народне мистецтво, внести в американське життя багато цікавого й інтересного, а тим самим показати, що наш нарід не лиш жадає собі чогось від інших, але також і їм несе та дає свої культурні скарби.

Замісць того в нас страшно багато байдужности, неохоти, а деколи пустої зарозумілости, котра не позволяє людям працювати рядом з іншими, але не перешкаджає хвалитись чужою працею. Та це не приносить користи. Треба стати самому до праці, треба гуртувати жінок до своїх товариств та взагалі до організацій, треба, щоб у всіх організаціях жінки брали належну активну участь, а тоді доперва можна буде сказати, що українські жінки в Америці перестануть бути лише жінками, а стануть теж і громадянками.

Марія Скубова, голова.

В. Тоболяков.

РОЗВАГА.

У поїзді було скучно. Посміялися були з пасажира, якому хтось украв новий чобіт, і замовкли.

Нараз із крайнього переділу донісся сміх. Реготалися здорово, широко, роздіймаючи роти, від щирого серця. З інших переділів посунули в останній переділ заспані подорожні. На одній із полиць сидів пасажир, звісивши ноги та читав якусь книжку.

— Що це таке він читає? Чехова, чи що? — допитувалися ті, що ввійшли.

— Де там Чехова... Дуже смішна книжка... — відповідали сусіди того, що читав.

— Певно Генрі... В нього несподівані контрасти, обороти.

— Ні, де там Генрі... Така смішна книжка, всі животики пообриваєте!... Що? Із Казані, коли? В семій, повідаєте?... Ха, ха, ха!...

— Невже сучасний автор може довести до такого сміху?

— Найсучасніший. Видання з 1931-го року... Так ось послухайте... А Касторською ми коли повинні їхати?...

— Не перебивайте! — закричали нараз крізь сміх інші.

Читач поважно читав „Розклад їзди":

„Поїзд ч. 9. приїздить на стацію Касторська в 7 годині 31 хвилин, 20 секунд. На стацію Дивенська — в 10-ій годині, 27 хвилин, 21 і пів секунди"...

— Ох, не видержу!... — сміявся до розпуку якийсь товстюх. — От бісові діти! „21 і пів секунди!" А ми вже на дві доби спізнилися...

Йому перебив сміх і читання:

„Поїзд відходить зі стації Шапкино в 3-ій годині, 5 хвилин і 6 секунд"...

Шпачок жаліється приятелеві:

— Я дуже нещасливий! Ввесь маєток я втратив, авто вкрали мені, мій дім згорів мені, а жінка покинула мене! Чи може ще мене стрінути яке нещастя?

На це приятель:

— Тепер ще може таке нещастя стрінути тебе, що вернеться до тебе твоя жінка!

—o—

— Пане радник, коли ви в полудне відпочиваєте трохи?

— По обіді звичайно кладеться моя жінка і трохи дрімає.

— Даруйте, я не питав про вашу добродійку, а про вас, коли ви маєте відпочинок?

— Ну, коли моя жінка спить, то я маю відпочинок!

ТАРЗАНОВІ ЗВІРЯТА.

(15)

Пантера розуміла, що Тарзан вратував її від загибелі, отже не мав до неї жадного зла. Вона відчула приязнь до цього силача, що може перший раз у джунглях не був її ворогом, бо все, що лише тут оточувало пантеру, було її ворогами. Так само й Тарзан, що ніколи не знав значіння слова „страх", поставився до пантери з повним довірям. Сміло повернувся до неї спиною й, не боячись нападу її, пішов своєю дорогою.

—o—

Скоро був здивований, побачивши, що пантера йшла недалеко за ним, покірно, ніби пес ішов за своїм хазяїном. Тарзанові подобалося це й він був радий, що матиме собі товариша при свому мандруванню по джунглях. Правда, пантері могла скоро набриднути дружба з Тарзаном і навіть одного часу вона може обернутися в ворожнечу. Та Тарзан на це не звертав уваги й ще раз приласкав до себе пантеру. Вона покірно лизала йому руки.

—o—

Тарзанови вже захотілося їсти й він почав дивитися за здобичею. Недалеко він побачив дику козу, що спокійно паслася під деревами. Тарзан виліз вмить на дерево й, перескакуючи з гильки на гильку, з одного дерева до другого, скоро опинився над самою козою. Він накинув на шию кози свого шнура, що зробив з трави та з інших рослин джунглів. У туж мить на козу кинулася пантера й звичайним своїм способом відразу забила її.

—o—

Тарзан зліз з дерева. Відрізав великий шматок мяса від кози й кинув його пантері Шіті. Пантера негайно почала спокійно їсти, смакуючи ще горячу кров. Собі Тарзан спік на вогні менший кусень кози й разом з Шітою смакував смачну поживу. Отак кілька днів він ходив разом з пантерою. Вдвох вони діставали собі поживу й мирно нею ділилися. Їх дружба все більше зростала. Вони не могли вже розлучитися.

—o—